

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: 1S/43/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0823106323
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Antalová
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2025:0823106323.1

Rozhodnutie

Správny súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Antalovej (sudkyňa spravodajkyňa) a členov senátu JUDr. Dariny Štoffovej a Mgr. Mariána Štulajtera v právnej veci žalobkyne: A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom na území Slovenskej republiky: B. C. XX, XXX XX D., právne zastúpená: Advokátska kancelária VERIONS, s. r. o., so sídlom Radvanská 21, 811 01 Bratislava, IČO: 47 239 441, proti žalovanému: Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Banská Bystrica, so sídlom Sládkovičova 25, 974 05 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. PPZ-HCP-BB2-79-004/2023-SK zo dňa 28. augusta 2023, takto

r o z h o d o l :

r o z h o d o l :

- I. Rozhodnutie žalovaného Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Banská Bystrica č. PPZ-HCP-BB2-79-004/2023-SK zo dňa 28. augusta 2023 a Rozhodnutie Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Banská Bystrica č. PPZ-HCP-BB5-909-011/2023-PC zo dňa 03. júla 2023 z r u š u j e a vec vracia prvostupňovému orgánu verejnej správy na ďalšie konanie.
- II. Žalovaný je p o v i n n ý v plnom rozsahu nahradiť žalobkyni dôvodne vynaložené trovy konania a zaplatiť ich v lehote 20 dní od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bude určená ich výška.
- III. Trovy spojené s tým, že žalobkyňa koná v materinskom jazyku, z n á š a štát.

o d ô v o d n e n i e :

Administratívne konanie

1. Žiadosťou zo dňa 01.03.2023 žalobkyňa (štátna príslušníčka Ruskej federácie) požiadala o udelenie dlhodobého pobytu na území Slovenskej republiky. Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Banská Bystrica (ďalej aj „prvostupňový orgán verejnej správy“) v zmysle § 125 ods. 6 zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Zákon o pobyte cudzincov“ alebo „zákon č. 404/2011 Z.z.“) vyžiadal stanovisko Slovenskej informačnej služby (ďalej aj „SIS“) k udeleniu dlhodobého pobytu žalobkyni, ktoré bolo prvostupňovému orgánu verejnej správy doručené dňa 28.03.2023 v rámci utajeného režimu (v režime „Vyhradené“), v ktorom Slovenská informačná služba vyjadrila nesúhlas s udelením dlhodobého pobytu pre žalobkyňu. Výzvou zo dňa 17.05.2023 prvostupňový orgán verejnej správy vyzval žalobkyňu na vyjadrenie sa k podkladu rozhodnutia i k spôsobu jeho zistenia podľa § 33 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) v lehote 7 dní od doručenia výzvy. K predmetnej výzve sa žalobkyňa vyjadrila podaním zo dňa 20.06.2023.

2. Prvostupňový orgán verejnej správy Rozhodnutím č. PPZ-HCP-BB5-909-011/2023-PC zo dňa 03.07.2023 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) žiadosť žalobkyne o udelenie dlhodobého pobytu

v zmysle § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov zamietol z dôvodu, že existuje dôvodné podozrenie, že ako štátna príslušníčka tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu. Zároveň prvostupňový orgán verejnej správy uviedol, že ak žalobkyňa nie je oprávnená zdržiavať sa na území Slovenskej republiky z iného dôvodu, tak podľa § 111 ods. 1 písm. p) Zákona o pobyte cudzincov je povinná vycestovať do 30 dní od vykonateľnosti rozhodnutia. V odôvodnení rozhodnutia prvostupňový orgán verejnej správy poukázal na stanovisko Slovenskej informačnej služby (ďalej len „stanovisko SIS“) so záverom, že Slovenská informačná služba na základe vyhodnotenia informácií, ktoré má k dispozícii, vyjadrila nesúhlas s udeleným dlhodobého pobytu pre žalobkyňu. Podľa prvostupňového orgánu verejnej správy tak bolo naplnené ustanovenie § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov, v zmysle ktorého policajný útvar zamietne žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu, ak je dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok. Prvostupňový orgán verejnej správy uviedol, že pri posudzovaní miery ohrozenia bezpečnosti štátu žalobkyňou vychádzal predovšetkým z informácie Slovenskej informačnej služby, ktorá obsahovala dôvodné podozrenie ohrozenia bezpečnosti štátu žalobkyňou a ktorú informáciu považoval za dostatočne relevantný podklad k posúdeniu miery ohrozenia bezpečnosti štátu žiadateľkou o dlhodobý pobyt. Vzhľadom na charakter utajenia predmetnej informácie podanej oprávneným štátnym orgánom podľa § 2 ods. 6 zákona č. 46/1993 Z.z. o Slovenskej informačnej službe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 46/1993 Z.z.“), nie je podľa prvostupňového orgánu verejnej správy možné, aby jej obsah bol bližšie špecifikovaný a prvostupňový orgán verejnej správy nedisponuje ani oprávnením, ktoré by mu umožnilo rozpísať, akého konkrétneho konania sa žalobkyňa dopustila, nakoľko sa jedná o informácie podliehajúce režimu utajovaných skutočností upravenému zákonom č. 215/2004 Z.z. o ochrane utajovaných skutočností v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 215/2004 Z.z.“ alebo „Zákon o ochrane utajovaných skutočností“) a tiež špeciálnemu režimu v zmysle zákona č. 46/1993 Z.z. V tejto súvislosti uviedol, že žalobkyňa nie je oprávnená oboznamovať sa s informáciou podliehajúcou stupňu utajenia. Toto oprávnenie (aj povinnosť) majú správne súdy v rámci súdneho prieskumu a aj iné osoby v prípade uplatnenia postupu podľa § 35 ods. 3 zákona č. 215/2004 Z.z. Prvostupňový orgán verejnej správy v odôvodnení rozhodnutia ďalej poukázal na to, že žalobkyňa nevykonáva na území Slovenskej republiky žiadne spoločenské aktivity a nie je registrovaná v športových, kultúrnych alebo politických organizáciách riadne evidovaných na území SR, je vydatá a má dosiahnuté stredoškolské vzdelanie. Manželom žalobkyne je E. F., nar. XX.XX.XXXX, št. prísl. G., ktorý však nemá registrovaný žiadny druh pobytu na území Slovenskej republiky. Ďalej prvostupňový orgán verejnej správy uviedol, že žalobkyňa má udelený prechodný pobyt na účel podnikania od 18.09.2017 s platnosťou do 30.04.2023 a zamietnutie žiadosti o dlhodobý pobyt nijako neovplyvní jej podnikateľské aktivity, správu majetku a nehnuteľností, ako ani rodinný a súkromný život, nakoľko prechodný pobyt na účel podnikania na území SR zostáva v platnosti a zamietá sa len konkrétna žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu na území SR. Týmto rozhodnutím prvostupňový orgán verejnej správy žalobkyňu z územia Slovenskej republiky nevyhostuje, nezakazuje jej pobyt na území SR a ani ju nijako neobmedzuje na slobode pobytu a pohybu, ale v súlade so Zákonom o pobyte cudzincov rozhodol len o jej žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu, ktorú bolo potrebné zamietnuť, pretože existujú dôvody na zamietnutie takejto žiadosti. Poukázal na článok 8 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a na článok 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“), avšak podľa článku 35 ods. 4 Ústavy SR zákon môže upraviť odlišné podmienky pre cudzincov. Konštatoval, že žalobkyňa má za týmto účelom povolený prechodný pobyt na území SR. Poukázal tiež na to, že zákonodarca vyvážil ústavne chránenú hodnotu bezpečnosti štátu na jednej strane a ústavné procesné práva, resp. právo na ochranu rodinného života na druhej strane, akceptujúc bezpečnosť štátu. Ďalej uviedol, že aj zamietnutie žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu bude vždy vo väčšej alebo menšej miere predstavovať zásah do jej rodinného alebo súkromného života, avšak toto právo nie právom absolútnym, nezahŕňa právo na výber krajiny, v ktorej sa chce občan tretej krajiny usídlieť. Zdôraznil, že udelenie alebo neudelenie povolenia na pobyt cudzinca, je jedným z prejavov územnej suverenity Slovenskej republiky, pričom cudzinec nemá na udelenie pobytu právny nárok. Aj keď žalobkyňa splnila podmienky na podanie žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu, tento jej nemusí byť udelený. Prvostupňový orgán verejnej správy udelí dlhodobý pobyt štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, len ak nie sú zistené dôvody na zamietnutie žiadosti podľa § 54 ods. 2 Zákona o pobyte cudzincov. Existencia dôvodného podozrenia o tom, že žalobkyňa ohrozí bezpečnosť štátu, ktorá bola prvostupňovým orgánom verejnej správy v konaní zistená a zdokumentovaná, je podľa hmotnoprávnej úpravy Zákona o pobyte cudzincov dôvodom na zamietnutie jej žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu prvostupňového orgánu verejnej správy podala žalobkyňa odvolanie, o ktorom rozhodol žalovaný Rozhodnutím č. PPZ-HCP-BB2-79-004/2023-SK zo dňa 28.08.2023 (ďalej aj „rozhodnutie žalovaného“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) tak, že odvolanie žalobkyne zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Žalovaný sa stotožnil s právnym posúdením veci prvostupňovým orgánom verejnej správy. Uviedol, že Zákon o pobyte cudzincov zveril Slovenskej informačnej službe právomoc zaujať v rozsahu jej pôsobnosti, prihliadnuc najmä na bezpečnostné záujmy štátu, stanovisko k žiadosti o udelenie pobytu, preto sa Slovenská informačná služba vyjadruje ku všetkým druhom pobytu v zmysle § 125 ods. 6 Zákona o pobyte cudzincov. Vzhľadom na charakter utajenia informácií oznámených Slovenskou informačnou službou nie je možné, aby obsah týchto informácií bol bližšie špecifikovaný a prvostupňový orgán verejnej správy podľa žalovaného nedisponoval oprávnením, ktoré by mu umožnilo v rozhodnutí uviesť, akého konania sa žalobkyňa dopustila, resp. dopúšťa, pretože sa jedná o informácie podliehajúce režimu utajovaných skutočností. Prvostupňový orgán verejnej správy preto z dôvodu ochrany utajovaných skutočností nemohol v rozhodnutí uvádzať konkrétny obsah stanoviska Slovenskej informačnej služby, pretože nedisponoval oprávnením na ich sprístupnenie. Mal za to, že ak by došlo k zverejneniu utajovaných skutočností, došlo by zo strany orgánu verejnej správy k porušeniu predpisov na úseku ochrany utajovaných skutočností, pričom s utajovanou písomnosťou sa môže oboznámiť jedine oprávnená osoba, a to na základe súhlasu vedúceho, do ktorého pôsobnosti utajovaná skutočnosť patrí. Žalovaný tiež poukázal na argumentáciu uvedenú v rozhodnutiach Krajského súdu v Bratislave v skutkovo a právne obdobných veciach sp. zn. 2S/200/2021 zo dňa 20.04.2022 a sp. zn. 2S/169/2020 zo dňa 20.04.2022. Podľa žalovaného prvostupňový orgán verejnej správy dostatočne posúdil mieru ohrozenia bezpečnosti štátu zo strany žalobkyne a skonštatoval, že z hľadiska bezpečnostného záujmu Slovenskej republiky je tento záujem nad záujmom práv a slobôd žalobkyne na území Slovenskej republiky. Žalovaný poukázal na to, že jeho zamestnanec sa oboznámil s obsahom utajovanej skutočnosti a na základe toho dospel k záveru, že nesúhlas s udelením dlhodobého pobytu bol dôvodný.

Správna žaloba

4. Žalobkyňa sa správnou žalobou podanou v zákonom stanovenej lehote domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového orgánu verejnej správy. Tvrdila, že napádané rozhodnutie bolo vydané na základe neúčinného právneho predpisu [§ 191 ods. 1 písm. a) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“)], vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 191 ods. 1 písm. c) SSP), je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov (§ 191 ods. 1 písm. d) SSP), zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci (§ 191 ods. 1 písm. e) SSP), skutkový stav, ktorý vzal žalovaný a prvostupňový orgán za základ napádaného rozhodnutia, nemá oporu v administratívnych spisoch (§ 191 ods. 1 písm. f) SSP), došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred žalovaným a prvostupňovým orgánom, a to v miere, že to mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia (§ 191 ods. 1 písm. g) SSP). Vzhľadom na uvedené mala žalobkyňa za to, že sú dané dôvody na zrušenie napadnutého rozhodnutia ako aj jemu predchádzajúceho prvostupňového rozhodnutia a tvrdila, že vydaním týchto rozhodnutí došlo k porušeniu jej práva na rodinný, súkromný život a na slobodu podnikania.

5. V správnej žalobe žalobkyňa konkrétne namietala použitie neúčinného právneho predpisu a nesprávne právne posúdenie vedúce k vydaniu napádaného rozhodnutia (§ 191 ods. 1 písm. a) a c) SSP), pričom namietala, že prvostupňový orgán verejnej správy ani žalovaný neuviedli vo svojich rozhodnutiach žiadne konkrétne okolnosti týkajúce sa ohrozenia bezpečnosti štátu žalobkyňou, teda neuviedli správnu úvahu pri nimi tvrdenom naplnení podmienok podľa § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov v spojení s § 52 ods. 3 Zákona o pobyte cudzincov, a to napriek strate účinnosti ustanovenia § 120 ods. 2 Zákona o pobyte cudzincov. Poukázala na to, že podľa § 120 ods. 2 písm. g) Zákona o pobyte cudzincov v znení do 05.03.2019 platilo, že: „Policajný útvar uvedie v odôvodnení rozhodnutia iba skutočnosť, že ide o bezpečnostný záujem Slovenskej republiky, ak ide o rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu podľa § 54 ods. 2 písm. b), ak je dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu.“ Tvrdila, že neuvedenie konkrétnych okolností a neuvedenie príslušnej správnej úvahy k dôvodnému podozreniu ohrozenia bezpečnosti štátu žalobkyňou predstavuje de facto aplikáciu ustanovenia § 120 ods. 2 písm. g) Zákona o pobyte cudzincov v znení do 05.03.2019, a to napriek strate účinnosti spomenutého ustanovenia. K strate účinnosti ustanovenia § 120 ods. 2 Zákona o pobyte cudzincov došlo dňom právoplatnosti Nálezu

Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 8/2016-131 zo dňa 12.12.2018 (ďalej aj „Nález“), ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky vo výroku č. 1 rozhodol, že ustanovenie § 120 ods. 2 Zákona o pobyte cudzincov nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 a s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie. Pred Nálezom nemuseli orgány verejnej správy bližšie odôvodňovať svoje rozhodnutie, ak malo ísť o bezpečnostný záujem Slovenskej republiky a ak existovalo dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu. Po Náleze už takéto odôvodnenie rozhodnutia orgánu verejnej správy možné nie je a platia pravidlá na riadne odôvodnenie rozhodnutia aj v tejto otázke s prihliadnutím na rešpektovanie utajovaných skutočností, a to už s účinnosťou od 06.03.2019 (čiasťka 70/2019 Z.z.). Podľa žalobkyne žalovaný, nerešpektujúc vyššie citovaný Nález, v odôvodnení napádaného rozhodnutia stavia verejnú bezpečnosť nad jej legitímne procesné práva, medzi ktoré patrí aj možnosť vyjadriť sa aspoň k podstate dôvodov týkajúcich sa verejnej bezpečnosti.

6. Žalobkyňa ďalej namietala nesprávny výklad § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov a § 125 ods. 6 Zákona o pobyte cudzincov, pričom poukázala na to, že podľa názoru žalovaného ustanovenie § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov ukladá orgánu verejnej správy v prípade nesúhlasného stanoviska Slovenskej informačnej služby povinnosť a nie možnosť žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu zamietnuť. S týmto právnym názorom žalobkyňa nesúhlasila. Poukázala na to, že rozhodnutie žalovaného musí v zmysle § 3 ods. 5 Správneho poriadku vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Jednou zo skutkových otázok, ktoré musí orgán verejnej správy vyriešiť pred tým, ako vydá negatívne rozhodnutie podľa § 54 ods. 2 písm. g) Zákona o pobyte cudzincov, je preukázanie existencie dôvodného podozrenia z ohrozenia bezpečnosti štátu žiadateľom. Platí pri tom, že na zisťovanie skutkového stavu slúži dokazovanie, pričom na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi v zmysle § 34 ods. 1 Správneho poriadku v spojení s § 120 ods. 1 Zákona o pobyte cudzincov. Vykonávanie dôkazov patrí orgánu verejnej správy (§ 34 ods. 4 Správneho poriadku) a orgán verejnej správy dôkazy hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti (§ 34 ods. 5 Správneho poriadku). Ustanovenie § 125 ods. 6 Zákona o pobyte cudzincov nespája s nesúhlasným stanoviskom Slovenskej informačnej služby taký právny následok, akým je zamietnutie žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu žalobkyne. Preto jediným spôsobom, akým mohol žalovaný dospieť k záveru o ohrození bezpečnosti štátu žalobkyňou, je preukázanie tejto skutočnosti v správnom konaní, k čomu však nedošlo, keďže žalovaný nesprávne vyložil na túto vec vzťahujúce sa ustanovenia. Uspokojil sa len s negatívnym stanoviskom Slovenskej informačnej služby bez toho, aby poznal aspoň základnú podstatu dôvodov, ktoré Slovenskú informačnú službu viedli k takému záveru.

7. Žalobkyňa v správnej žalobe namietala aj nesprávnu aplikáciu Občianskeho súdneho poriadku v správnom konaní, keď žalovaný na povahu listiny, ktorej pôvodcom je SIS, aplikoval ust. § 134 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) dôvodiť, že ide o verejnú listinu, u ktorej existuje tzv. inštitút prezumpcie jej správnosti a pravdivosti, s čím žalobkyňa nesúhlasila. Mala za to, že žiadny právny predpis nepriznáva dôkazom, ktorých pôvodcom je SIS, iný právny význam ako akejkolvek inej listine nachádzajúcej sa v administratívnom spise, a preto je potrebné túto listinu hodnotiť v rámci dokazovania ako akýkoľvek iný dôkaz – jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Z uvedeného potom podľa názoru žalobkyne vychádza nesprávny záver žalovaného, keď vyslovil svoj jednoznačný názor o rozhodujúcom podklade: „Odvolací orgán zastáva jednoznačný názor, že predmetné nesúhlasné stanovisko SIS teda postačovalo ako rozhodujúci podklad na to, že bol naplnený zákonný dôvod na zamietnutie žiadosti účastníka konania o udelenie dlhodobého pobytu...“.

8. V správnej žalobe žalobkyňa namietala nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia pre nedostatok dôvodov (§ 191 ods. 1 písm. d) SPP), pretože neobsahuje odôvodnenie orgánmi verejnej správy zisteného údajného dôvodného podozrenia, že žalobkyňa ohrozuje bezpečnosť štátu. Poukázala na to, že žalovaný aplikoval na jej prípad § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov, podľa ktorého: „Policajný útvar zamietne žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu, ak je dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok“. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že dôvodom na zamietnutie žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu môže byť len dôvodné podozrenie, že príslušník tretej krajiny pri svojom pobyte ohrozí bezpečnosť štátu (§ 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov) alebo ohrozí verejný poriadok (§ 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov), a to len vtedy, ak tieto dôvody prevyšujú oprávnený záujem účastníka konania vyplývajúci z rozsahu väzieb s krajinou pôvodu a dĺžky pobytu na území Slovenskej republiky – rodinný život

žalobkyne (§ 54 ods. 3 Zákona o pobyte cudzincov). V rámci námietky nepreskúmateľnosti k ne/existencii dôvodného podozrenia žalobkyňa argumentovala, že prvou a základnou podmienkou pre aplikáciu § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov je existencia dôvodného podozrenia. Dôvodné podozrenie musí byť preukázateľným výsledkom dokazovania obsiahnutým v administratívnom spise, pričom platí, že žiaden zo zaobstaraných dôkazov nemá väčšiu právnu silu ako iný zaobstaraný dôkaz. Orgán verejnej správy je povinný zaobstarať si potrebné množstvo dôkazov (§ 32 ods. 1 Správneho poriadku). Jedným z týchto dôkazov je aj vyjadrenie Slovenskej informačnej služby. Aj toto vyjadrenie, či poskytnutá utajovaná informácia je podriadená zásade voľného hodnotenia dôkazov. Orgán verejnej správy je podľa ust. § 34 ods. 5 Správneho poriadku oprávnený a zároveň povinný hodnotiť všetky dôkazy podľa svojej úvahy jednotlivo ako aj všetky vo vzájomnej súvislosti. Zásada voľného hodnotenia dôkazov je obzvlášť dôležitá práve v konaniach, ako je konanie žalobkyne, kde jeden z dôkazov, ktorý môže zapríčiniť zamietnutie žiadosti žiadateľky, je utajený a žiadateľka nemá možnosť sa s ním oboznámiť, ani sa k nemu efektívne vyjadriť. Podľa žalobkyne preto nie každé vyjadrenie Slovenskej informačnej služby predstavuje samo osebe dostatočný podklad pre vytvorenie dôvodného podozrenia. Záleží to vždy od konkrétnych okolností a povahy utajovanej informácie. Žalobkyňa poukázala na to, že nesúhlasné stanovisko Slovenskej informačnej služby neobsahovalo ani podstatu dôvodov nesúhlasu a súčasne žalovaný a ani orgán verejnej správy prvého stupňa pri svojom rozhodnutí nedisponovali aspoň v minimálne akceptovateľnej miere presvedčivými a zrozumiteľnými dôvodmi alebo aspoň ich podstatou týkajúcimi sa nesúhlasného stanoviska SIS. Následne žalovaný (a ani prvostupňový orgán verejnej správy) neoboznámili žalobkyňu s podstatou týchto dôvodov a chýbajúca podstata dôvodov sa tak ďalej premietla aj do obsahu odôvodnenia napádaného rozhodnutia, čo podľa žalobkyne predstavuje závažnú chybu napádaného rozhodnutia. Je zrejmé, že žalovaný dôvodné podozrenie z ohrozenia bezpečnosti štátu jednoducho vyvodil z nesúhlasného stanoviska SIS ako rozhodujúceho podkladu. V tejto súvislosti žalobkyňa poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžak 1/2016 zo dňa 30.04.2019, ako aj na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 7As 31/2011 zo dňa 25.09.2011 a sp. zn. 1Azs 213/2015 zo dňa 03.02.2016. Žalobkyňa prezentovala názor, že vyjadrenie SIS môže byť podkladom pre vyhodnotenie dôvodného podozrenia v zmysle ust. § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov len v tom prípade, ak obsahuje:

- a) Konkrétne skutočnosti, na základe ktorých vyvodzuje spravodajská služba ohrozenie bezpečnosti Slovenskej republiky alebo ohrozenie verejného poriadku.
- b) Konkrétny opis zdroja získaných informácií spravodajskou službou a spôsobu jeho získania.
- c) Konkrétny popis okolností a dôvodov, na základe ktorých má spravodajská služba predmetné informácie za pravdivé, resp. vierohodné.
- d) Konkrétny, dostatočne podrobný a presvedčivý popis podkladov, z ktorých spravodajská služba vychádzala, tak aby bola možná preskúmateľnosť jej dôvodov.
- e) Neustála aktuálnosť a komplexnosť stanoviska (v prípade, ak žalobca proti stanovisku argumentoval, správny orgán mal povinnosť postúpiť toto vyjadrenie spravodajskej službe, aby sa k nemu vyjadřila). Žalobkyňa tvrdila, že nesúhlasné stanovisko SIS vyššie uvedené náležitosti nespĺňa, a preto nesúhlasné stanovisko SIS samo osebe nemôže predstavovať dostatočný dôvod na zdôvodnenie dôvodného podozrenia o ohrození bezpečnosti štátu žalobkyňou.

9. Vo vzťahu k ohrozeniu bezpečnosti štátu žalobkyňa poukázala na to, že pojem „ohrozenie bezpečnosti štátu“ je vymedzený v ust. § 2 ods. 1 písm. l) Zákona o pobyte cudzincov nasledovne: „Ohrozením bezpečnosti štátu je konanie osoby, ktorým ohrozuje demokratický poriadok, zvrchovanosť, územnú celistvosť alebo nedotknuteľnosť hraníc štátu, alebo konanie osoby, ktorým porušuje základné práva a slobody, ktorými sú chránené životy a zdravie osôb, majetok a životné prostredie.“ Pôjde preto o také konanie, ktoré možno na základe analógie a systematického výkladu právneho poriadku pripodobniť (alebo smeruje k naplneniu) najmä trestným činom obsiahnutým v 7. hlave zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon (ďalej aj len „Trestný zákon“), označenej ako „Trestné činy proti republike“, obzvlášť však tých, ktoré sú obsiahnuté v 2. diele predmetnej hlavy „Trestné činy proti bezpečnosti republiky“. Dôvod zamietnutia žiadosti žalobkyne nie je podľa jej názoru udržateľný aj z toho dôvodu, že žalobkyňa nebola v čase svojho pobytu na území Slovenskej republiky (2018-2023) subjektom žiadneho trestného konania vedeného orgánmi činnými v trestnom konaní Slovenskej republiky, nebola v postavení obvinenej a nebola vypočutá ani len ako podozrivá. Inými slovami, ak by orgány činné v trestnom konaní disponovali relevantnými informáciami, ubehol už dostatočný čas na to, aby tieto informácie boli procesne relevantným spôsobom využité v príslušnom trestnom konaní voči žiadateľke, k čomu preukázateľne nedošlo. Závažnosť informácií, ktoré nie sú žiadateľke dostupné v žiadnej miere skonkrétňenia, je spochybnená už tým, že ak by Slovenská informačná

služba skutočne disponovala informáciami o ohrození bezpečnosti štátu pobytom žiadateľky na území Slovenskej republiky, nedáva žiaden zmysel, že by tieto informácie nepoužila pre účely zrušenia skorších žalobkyni udelených prechodných pobytov (§ 36 ods. 1 písm. b) v spojení s § 33 ods. 6 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov). K záujmom prevažujúcim v konkrétnej veci žalobkyňa poukázala na to, že vychádzajúc z práva žalobkyne na jej rodinný život, ako aj z § 54 ods. 3 Zákona o pobyte cudzincov je žalovaný, ako aj prvostupňový orgán verejnej správy vždy povinný zohľadňovať aj právo žalobkyne na jej rodinný život, vrátane dopadov rozhodnutia žalovaného naň. Pokiaľ intenzita skutočností zistených orgánom verejnej správy, ktoré by mohli odôvodňovať neudelenie dlhodobého trvalého pobytu žalobkyni, neprevyšuje intenzitu požiadavky na udelenie dlhodobého pobytu vyplývajúcej z práva na rodinný život žalobkyne, orgán verejnej správy nemôže bez zohľadnenia týchto skutočností zamietnuť jej žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu. Žalobkyňa má za to, že absentuje odôvodnenie žalovaného, ktorým by pomeriaval, či vyvažoval dva protichodné záujmy – právo na rodinný život žalobkyne a bezpečnostný záujem. Je neprijateľným konštatovanie žalovaného, že žalobkyňa smie svoj rodinný život viesť v Lotyšsku, keďže v Lotyšsku nemá vybudované žiadne sociálne či rodinné zázemie, či rozbehnutú podnikateľskú činnosť. V takom prípade by tento argument žalovaného ad absurdum platil aj na akúkoľvek inú krajinu, než krajinu, kde sa v súčasnosti nachádza jej bývalý manžel. Žalobkyňa považovala odôvodnenie napadnutého rozhodnutia za nedostatočné, čo je dôvodom na jeho zrušenie pre nepreskúmateľnosť. Odôvodnenie napádaného rozhodnutia čo do rozhodujúcej okolnosti - ohrozenie bezpečnosti štátu žiadateľkou – bol zo strany žalovaného uspokojené zistením, že SIS vyjadrila nesúhlas s udelením dlhodobého pobytu pre žiadateľku, pričom žalovaný uviedol, že nie je možné, aby obsah informácie SIS bol bližšie špecifikovaný, nie je možné uviesť konkrétny dôvod ochrany utajovaných skutočností, ďalej že pravdivosť informácií SIS nemal žalovaný dôvod spochybňovať, pričom žalovaný vychádzal z nesprávnej prezumpcie pravdivosti informácie SIS a tiež, že nesúhlasné stanovisko SIS bolo pre žalovaného rozhodujúcim podkladom pre naplnenie dôvodu na zamietnutie žiadosti žalobkyne. Z administratívneho spisu tiež nevyplýva, že by prvostupňový orgán verejnej správy postupoval v súlade so zásadou súčinnosti v spojení so zásadou spoľahlivého zistenia skutkového stavu, a to s prihliadnutím na charakter utajovanej skutočnosti z pôsobnosti SIS. Z administratívneho spisu nevyplýva ani jeho snaha o získanie doplňujúcich - primerane konkrétnych – okolností. Za ústavne neudržateľnú a neakceptovateľnú žalobkyňa považovala skutočnosť, že ani len netušila dôvody zamietavého rozhodnutia a okolností, pre ktoré ju štát, v ktorom sa viac ako 5 rokov nachádza so svojou rodinou a vykonáva ekonomickú aktivitu, považuje odrazu za hrozbu pre bezpečnosť štátu. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že žalovaný nemal k momentu vydania svojho rozhodnutia a ani v budúcnosti neočakáva vedomosť o dôvodoch, ktoré viedli SIS k vydaniu nesúhlasného stanoviska.

10. Žalobkyňa ďalej v správnej žalobe uplatnila námietku nedostatočného zistenia skutkového stavu pre riadne posúdenie veci, v rámci, ktorej namietala:

a) nedostatok zistení o dôvodnom podozrení, s argumentáciou, že orgány verejnej správy nedostatočne zistili skutkový stav vo vzťahu k údajnému dôvodnému podozreniu, že žalobkyňa má ohroziť bezpečnosť štátu, pričom na jednej strane konštatujú nesúhlasné stanovisko SIS, na druhej strane však konštatujú, že SIS nekonkretizovala podstatu dôvodov týkajúcich sa nesúhlasného stanoviska. Na prijatie záveru o naplnení dôvodu na zamietnutie žiadosti žalobkyne by orgány verejnej správy museli zistiť a vyhodnotiť skutkové dôvody vedúce SIS k vydaniu nesúhlasného stanoviska, k čomu nedošlo. Žalovaný na zisťovanie skutkového stavu o ohrození bezpečnosti štátu žalobkyňou rezignoval dôvodiac, že SIS zásadne nekonkretizuje podstatu týchto dôvodov ani v minimálnom rozsahu. Žalobkyňa tak nemá reálnu možnosť preukázať neexistenciu určitej skutočnosti - neexistenciu hrozby.

b) nedostatok zistení o väzbách žalobkyne na územie Slovenskej republiky, s argumentáciou, že nie je zrejmé, na základe akého dôkazu, resp. správnej úvahy dospel žalovaný k záveru, že neexistuje dostatočný vzťah žalobkyne ku Slovenskej republike. Podľa žalobkyne z informačných systémov vo verejných zdrojoch (§ 32 ods. 2 Správneho poriadku v spojení s § 120 ods. 1 Zákona o pobyte cudzincov) je zrejmé, že žalobkyňa je jedným z troch spoločníkov obchodnej spoločnosti Bijoux Trading s.r.o., IČO: 50 924 737, pričom je zjavné, že ide o rodinnú obchodnú spoločnosť žalobkyne. Ďalšími spoločníkmi sú manželka otca žalobkyne pani H. E. a otec žalobkyne I. J. A.. Uvedená spoločnosť ako slovenská obchodná spoločnosť pôsobí na území Slovenskej republiky a prechod, resp. zmena pôsobenia na územie mimo Európskej únie je prinajmenšom právne zložitá. Orgány verejnej správy tiež nezohľadnili skutočnosť, že žalobkyňa je ku dňu podania správnej žaloby so svojím bývalým manželom rozvedená a keďže nebola vyzvaná na vyjadrenie sa k tejto otázke, ako prílohu správnej žaloby predložila právoplatný rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 14Pc/22/2022 zo dňa 27.06.2023. V rozhodnutí

nebolo podľa žalobkyne zohľadnené ani pretrhnutie sociálnych väzieb vybudovaných žalobkyňou s jej rodinou k Slovenskej republike.

11. V správnej žalobe žalobkyňa namietala aj rozpor skutkového stavu, ktorý vzal žalovaný za základ napadnutého rozhodnutia, s administratívnym spisom, pričom mala za to, že v administratívnom spise sa nenachádzajú podklady, z ktorých by vyplývalo dôvodné podozrenie, že žalobkyňa ohrozí bezpečnosť štátu napriek tomu, že tak žalovaný vyvodil z nesúhlasného stanoviska SIS neobsahujúceho podstatu dôvodov vedúcu k takémuto záveru.

12. Žalobkyňa ďalej namietala podstatné porušenie ustanovení o správnom konaní v miere, ktorá mohla mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia, a to vo vzťahu k:

a) výzve na vyjadrenie sa k podkladom prvostupňového rozhodnutia, keď namietala absolútnu formálnu povahu výzvy adresovanej žalobkyni dňa 17.05.2023, keďže ešte predtým, ako reálne mohla byť táto výzva k dispozícii žalobkyni na oboznámenie sa, riaditeľ prvostupňového orgánu verejnej správy nasledujúci deň (18.05.2023) prijal rozhodnutie o zamietnutí žiadosti žalobkyne. Akékoľvek vyjadrenie predložené žalobkyňou by sa tak javilo irelevantným. Zároveň poukázala na svoju argumentáciu, že SIS orgánom verejnej správy neposkytla ani len podstatu dôvodu svojho nesúhlasného stanoviska, o podstate dôvodov tak tieto orgány verejnej správy (a ani žalobkyňa) nemali vedomosť, hoci nesúhlasné stanovisko SIS bolo pre orgány verejnej správy rozhodujúcim podkladom ich rozhodnutí. Došlo tak len k formálnemu naplneniu práva žalobkyne na vyjadrenie sa k podkladom rozhodnutia, avšak z ostatných okolností je zrejmé, že akékoľvek vyjadrenie žalobkyne by na negatívnom rozhodnutí orgánov verejnej správy nič nezmenilo.

b) lehote na doručenie nesúhlasného stanoviska SIS, keď namietala, že nesúhlasné stanovisko SIS nebolo prvostupňovému orgánu verejnej správy doručené v lehote podľa § 125 ods. 6 Zákona o pobyte cudzincov, a tak naň v neskoršom konaní, podľa žalobkyne, nemali orgány verejnej správy prihliadať.

c) k odňatiu možnosti konať, keď namietala, že pokiaľ má žalobkyňa činnosť a vyjadrenia SIS nekriticky prijať, spoliehať sa na jej politickú (neúčinnú) kontrolu, tak je jej absolútne odňatá možnosť konať pred orgánmi verejnej správy a v prípade, ak sa súdy stotožnia s týmto názorom, tak aj pred súdmi, čo zrezultuje do záveru o možnosti denegatio iustitiae.

13. Žalobkyňa napokon v správnej žalobe uviedla, že výlučne formálne dôvody jej bránia tomu, aby namietala aj vydanie rozhodnutia orgánom, ktorý na to nebol zo zákona oprávnený, a to konkrétne zamietnutie žiadosti žalobkyne o dlhodobý pobyt práve Slovenskou informačnou službou, keďže nesúhlasné stanovisko SIS neobsahujúce podstatu dôvodov tohto stanoviska nekriticky prvostupňový orgán verejnej správy, ako aj žalovaný, prevzali.

14. V správnej žalobe žalobkyňa navrhla, aby správny súd spojil na spoločné konanie z dôvodu hospodárnosti konanie vo veci žalobkyne začaté na základe tejto správnej žaloby a konanie o všeobecnej správnej žalobe otca žalobkyne (I. J. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom na území SR: B. C. K. XX, XXX XX D.) smerujúcej proti rozhodnutiu žalovaného č. PPZ-HCP-78 - 004/2023-SK zo dňa 28.08.2023, poukazujúc na to, že obe žaloby spája vecná súvislosť – konania smerujú voči rovnakému žalovanému, konanie o žiadosti oboch žalobcov sa týka rozhodnutia o dlhodobom pobyte, pričom žiadosti oboch žalobcov boli zamietnuté z rovnakého dôvodu – nesúhlasného stanoviska SIS.

15. Vzhľadom na v správnej žalobe uvedené dôvody nezákonnosti žalobkyňa navrhla, aby správny súd zrušil rozhodnutie žalovaného i rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Zároveň žiadala o priznanie nároku na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Vyjadrenie žalovaného k správnej žalobe

16. Žalovaný vo vyjadrení k správnej žalobe uviedol, že napadnuté rozhodnutie považuje za zákonné a správne a podrobne zopakoval argumentáciu, ktorá je obsahom odôvodnenia správnu žalobou napadnutého rozhodnutia. K dôvodom správnej žaloby uviedol, že s nimi nesúhlasí a zotrval na názore, že prvostupňový orgán verejnej správy nemal inú možnosť, ako postupovať v súlade s ust. § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov a žiadosť žalobkyne zamietnuť. Námietku o aplikácii neúčinného právneho predpisu žalovaný považoval za nepravdivú, pretože ani prvostupňový orgán verejnej správy ani žalovaný vo svojich rozhodnutiach neplatné ustanovenie § 120 ods. 2 písm. g) Zákona o pobyte cudzincov neuviedli, ani neaplikovali. Žalovaný mal za to, že preskúmané rozhodnutia boli náležité

odôvodnené v súlade s § 46 a 47 Správneho poriadku, boli vydané v súlade so zákonmi, vychádzali zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, právne posúdenie veci bolo vykonané v súlade so Zákomom o pobyte cudzincov. Uviedol, že závažnou skutočnosťou pre vydanie rozhodnutí bolo stanovisko SIS, doručené v rámci utajovaného režimu, v ktorom na základe vyhodnotenia informácií, ktoré mala SIS k dispozícii, vyjadrila nesúhlas s udelením dlhodobého pobytu žalobkyni pre existenciu dôvodného podozrenia ohrozenia bezpečnosti štátu. Žalovaný poukázal na postavenie a úlohy SIS, ako aj na povahu predmetného (negatívneho) stanoviska, na základe ktorého bolo povinnosťou orgánov verejnej správy žiadosť žalobkyne o udelenie dlhodobého pobytu zamietnuť. Neuvedenie podrobného odôvodnenia a konkrétnych dôvodov pre zamietnutie žiadosti žalobkyne je podľa žalovaného opodstatnené z dôvodu ochrany utajovaných skutočností. Žalovaný v tejto súvislosti poukázal na závery vyplývajúce z rozsudkov Krajského súdu Bratislava (sp. zn. 2S/169/2020 zo dňa 20.04.2022 a sp. zn. 2S/200/2021 zo dňa 20.04.2022), ktorý v obdobných veciach správne žaloby žiadateľov zamietol. Žalovaný navrhol, aby správny súd správnu žalobu podľa § 190 SSP zamietol a aby rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím potvrdil. Súčasne navrhol, aby správny súd zamietol žalobkyni právo na náhradu trov konania.

Replika žalobkyne

17. Žalobkyňa v replike zo dňa 12.01.2024 reagovala na vyjadrenie žalovaného k podanej správnej žalobe, pričom zotrvala na námietkach i na argumentácii v nej uvedených. Poukázala na závery vyplývajúce z rozhodovacej praxe Ústavného súdu SR a mala za to, že zamietnutie jej žiadosti je neprípustné, pokiaľ ako účastníčka konania nemala možnosť oboznámiť sa čo i len so základnými informáciami o tom, prečo má predstavovať hrozbu pre bezpečnostný záujem Slovenskej republiky.

18. Žalobkyňa, ktorá je štátnou príslušníčkou Ruskej federácie, vyhlásila, že neovláda slovenský jazyk dostatočne na účely správneho súdneho konania, pričom prejavila záujem o realizáciu svojho práva zúčastniť sa ústneho pojednávania pred Správnym súdom v Banskej Bystrici, a preto požiadala o prirátanie tlmočníka z ruského jazyka do slovenského jazyka. Správny súd v Banskej Bystrici Uznesením sp. zn. 1S/43/202-132 zo dňa 26.03.2025, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 08.04.2025, s poukazom na ust. § 54 ods. 1, 2 SSP prirátal do konania tlmočníčku pre ruský jazyk doc. Mgr. PhDr. Tatianu Grigorjanovú, PhD.

Posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov

19. Správny súd v Banskej Bystrici ako vecne príslušný súd podľa § 10 SSP a miestne príslušný súd podľa § 13 ods. 2 SSP preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného spolu s rozhodnutím prvostupňového orgánu verejnej správy vrátane konania, ktoré ich vydaniu predchádzalo, a po prejednaní veci na nariadenom pojednávaní dospel k záveru, že správna žaloba je dôvodná.

20. Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní zotrval na podanej správnej žalobe a v podrobnostiach poukázal na v nej uvedené konkrétne dôvody nezákonnosti preskúmaných rozhodnutí. Mal za to, že podstatou v tejto veci je systémový problém v postupe orgánov verejnej správy nekriticky prijímajúcich informácie z negatívneho stanoviska SIS, ktoré neobsahuje žiadne odôvodnenie ani žiadne konkrétne skutočnosti, na základe ktorých takéto stanovisko bolo vydané. Uvedený nezákonný a neústavný postup sa podľa neho premietol aj do preskúmaného rozhodnutia, keď sa orgány verejnej správy stotožnili s vydaným stanoviskom SIS. Poukázal na to, že žalobkyňa už v administratívnom konaní namietala, že nebola oboznámená ani len s podstatou dôvodov, na základe ktorých bolo uvedené negatívne stanovisko vydané, a teda nie sú jej známe žiadne konkrétne skutočnosti, z ktorých bolo vyvedené, že predstavuje bezpečnostné riziko pre Slovenskú republiku. Z rozhodnutia žalovaného priamo vyplýva, že SIS v stanovisku nekonkretizovala dôvody pre neudelenie dlhodobého pobytu na území SR žalobkyni, a to ani len v minimálnom rozsahu. Uviedol, že advokátska kancelária sa na základe žiadosti podľa osobitného predpisu oboznámila s informáciou SIS, pričom uvedená informácia neobsahovala žiadne konkrétne skutočnosti. Žalobkyni nebolo preukázané žiadne konanie, ani žiadne konkrétne skutočnosti, z ktorých malo byť vyvedené, že by predstavovala bezpečnostné ohrozenie štátu a uvedený záver bol konštatovaný bez opory v skutkových zisteniach. Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní uviedol, že netrvá na svojom návrhu na spojenie prejednávanej veci s vecou vedenou na Správnom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 5S/52/2023, keďže v tej veci už bolo rozhodnuté rozsudkom zo dňa

10.04.2025. Navrhol, aby správny súd rozhodnutie žalovaného i rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Uplatnil si náhradu trov konania v plnom rozsahu.

21. Žalobkyňa na pojednávaní uviedla, že na území Slovenskej republiky žije 8 rokov, vedie tu riadny život, riadne platí dane, má úspešné podnikanie, integrovala sa do spoločnosti i do slovenskej ekonomiky. Ozrejmila dopady vydaného rozhodnutia o neudelení dlhodobého pobytu na jej súkromný život i na podnikanie, pričom konanie orgánu verejnej správy zasiahlo do jej spôsobu života aj tým, že sa necíti bezpečne, má strach a obavy z budúcnosti. Zdôraznila, že v priebehu administratívneho konania urobila všetky opatrenia na to, aby zistila skutočné dôvody, pre ktoré jej povolenie na dlhodobý pobyt nebolo udelené, z odpovede Slovenskej informačnej služby ani orgánu verejnej správy jej však nebola ozrejmená ani len podstata dôvodov, pre ktoré bolo rozhodnuté o zamietnutí jej žiadosti. Neoznámením žiadnych dôvodov ani dôkazov o tom, že predstavuje bezpečnostné ohrozenie Slovenskej republiky, podľa žalobkyne orgány verejnej správy porušili jej právo na spravodlivý proces, keďže nemala možnosť vyvrátiť tvrdenia uvedené v rozhodnutí, resp. v stanovisku SIS. Týmto bola tiež porušená zásada rovnosti všetkých pred zákonom. Poukázala na prípadné dôsledky neudelenia jej dlhodobého pobytu na území SR, najmä na to, že by musela opustiť územie Slovenskej republiky, čím by bola odlúčená od svojej rodiny a malo by to významný vplyv na jej ďalší život (a to aj v materiálnej sfére).

22. Podľa § 2 ods. 1, 2 SSP (1)V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnické osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

(2) Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

23. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

24. Podľa § 134 ods. 1 SSP správny súd je viazaný rozsahom a dôvodom žaloby, ak nie je ďalej ustanovené inak.

25. Podľa § 135 ods. 1 SSP na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia alebo vydania rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

26. Podľa článku 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

27. Podľa článku 48 ods. 2 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

28. Podľa § 2 ods. 1 písm. l) zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov v znení účinnom k 31.03.2023 (ďalej len „Zákon o pobyte cudzincov“) ohrozením bezpečnosti štátu sa pre účely tohto zákona rozumie konanie osoby, ktorým ohrozuje demokratický poriadok, zvrchovanosť, územnú celistvosť alebo nedotknuteľnosť hraníc štátu, alebo konanie osoby, ktorým porušuje základné práva a slobody, ktorými sú chránené životy a zdravie osôb, majetok a životné prostredie.

29. Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4, 5 Zákona o pobyte cudzincov (1) Policajný útvar udelí dlhodobý pobyt, ak nie sú dôvody na zamietnutie žiadosti podľa § 54 ods. 2, štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, a) ktorý sa na území Slovenskej republiky zdržiava oprávnené a nepretržite po dobu piatich rokov bezprostredne pred podaním žiadosti, b) ktorému zanikol dlhodobý pobyt podľa § 55 písm. e) alebo § 56 písm. b), c) alebo písm. d), alebo c) ktorý má päť rokov oprávnený, nepretržitý pobyt na území členských štátov ako držiteľ modrej karty a zdržiava sa na území Slovenskej republiky ako držiteľ modrej karty najmenej dva roky bezprostredne pred podaním žiadosti.

(2) Odsek 1 sa nevzťahuje na štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý a) je žiadateľom o udelenie azylu, b) má tolerovaný pobyt podľa § 58 ods. 3, c) požiadal o poskytnutie dočasného útočiska, d) je odídencom, e) má udelený prechodný pobyt na účel štúdia, f) má udelený prechodný pobyt na účel osobitnej činnosti podľa § 25 ods. 1 písm. d) až f), g) má udelený prechodný pobyt na účel sezónneho zamestnania, h) sa zdržiava na území Slovenskej republiky podľa § 23 ods. 6 písm. b), c) alebo písm. d), alebo i) požíva diplomatické výsady a imunity na území Slovenskej republiky podľa medzinárodného práva.

(3) Do doby nepretržitého pobytu podľa odseku 1 písm. a) sa nezapočítava doba pobytu štátneho príslušníka tretej krajiny podľa odseku 2 písm. g), h) alebo písm. i).

(4) Do doby nepretržitého pobytu podľa odseku 1 písm. a) sa započítava a) doba prechodného pobytu na účel štúdia alebo doba prechodného pobytu podľa § 25 ods. 1 písm. d) až f) na území Slovenskej republiky v polovičnej dĺžke, b) doba najviac šiestich po sebe nasledujúcich mesiacov a najviac desiatich mesiacov, počas ktorých sa štátny príslušník tretej krajiny po oznámení policajnému útvaru zdržiaval mimo územia Slovenskej republiky, c) doba od podania žiadosti o udelenie azylu do rozhodnutia o udelení azylu alebo poskytnutia doplnkovej ochrany.

(5) Do doby nepretržitého pobytu podľa odseku 1 písm. c) sa započítava doba najviac 12 po sebe nasledujúcich mesiacov a najviac 18 mesiacov, počas ktorých sa štátny príslušník tretej krajiny zdržiaval mimo územia členských štátov.

30. Podľa § 53 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 Zákona o pobyte cudzincov (1) Žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu podáva štátny príslušník tretej krajiny osobne na úradnom tlačíve na policajnom útvaru; za štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý pre bezvládnosť nemôže osobne podať žiadosť, môže podať žiadosť jeho rodinný príslušník. Policajný útvar vydá žiadateľovi v deň podania žiadosti potvrdenie o jej prijatí.

(2) K žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu je štátny príslušník tretej krajiny povinný predložiť platný cestovný doklad. Ak štátny príslušník tretej krajiny nepredloží platný cestovný doklad, policajný útvar žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu neprijme.

(3) Štátny príslušník tretej krajiny priloží k žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu dve fotografie s rozmermi 3 x 3,5 cm zobrazujúce jeho aktuálnu podobu a doklady nie staršie ako 90 dní potvrdzujúce a) stabilné a pravidelné zdroje pre neho a pre jeho rodinných príslušníkov, aby sa nestal záťažou pre systém pomoci v hmotnej núdzi Slovenskej republiky, b) zabezpečenie ubytovania, ak ide o žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu podľa § 52 ods. 1 písm. b), c) zdravotné poistenie.

(4) Stabilné a pravidelné zdroje štátny príslušník tretej krajiny môže preukázať najmä pracovnou zmluvou, potvrdením zamestnávateľa o výške vyplácanej mzdy, potvrdením o zostatku na účte vedenom v banke na meno štátneho príslušníka tretej krajiny, dokladom o poberaní dôchodku.

(5) Štátny príslušník tretej krajiny, ktorý mal pred podaním žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu udelený prechodný pobyt na účel zlúčenia rodiny, alebo rodinný príslušník podľa § 27 ods. 2 azylanta alebo cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana, môže preukázať stabilné a pravidelné zdroje čestným vyhlásením manžela, rodiča alebo osoby, ktorej je zverený do starostlivosti, o tom, že poskytne štátnemu príslušníkovi tretej krajiny finančné a hmotné zabezpečenie počas jeho pobytu na území Slovenskej republiky, spolu s dokladom podľa odseku 4.

(6) Policajný útvar rozhodne o žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu do 90 dní od doručenia žiadosti policajnému útvaru.

(7) Pobyt udelený podľa tohto zákona sa po skončení jeho platnosti považuje za platný na území Slovenskej republiky až do doručenia rozhodnutia o žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu.

31. Podľa § 54 ods. 1, 2, 3, 4 Zákona o pobyte cudzincov (1) Ak policajný útvar udelí dlhodobý pobyt štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý má postavenie osoby s dlhodobým pobytom v členskom štáte, udelenie oznámi tomuto členskému štátu.

(2) Policajný útvar zamietne žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu, ak a) štátny príslušník tretej krajiny nespĺňa podmienky na udelenie dlhodobého pobytu, b) je dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok, c) štátnemu príslušníkovi tretej krajiny bol odňatý azyl z dôvodov podľa osobitného predpisu, alebo d) štátnemu príslušníkovi tretej krajiny nebola predĺžená doplnková ochrana alebo mu bola doplnková ochrana zrušená z dôvodov podľa osobitného predpisu.

(3) Policajný útvar, ktorý postupuje podľa odseku 2 písm. b), posúdi mieru ohrozenia bezpečnosti štátu alebo verejného poriadku vyplývajúcu z trestného činu spáchaného štátnym príslušníkom tretej krajiny a z jeho závažnosti alebo vyplývajúcu z nebezpečenstva hroziaceho od štátneho príslušníka tretej krajiny a zohľadní dĺžku pobytu a rozsah väzieb s krajinou pôvodu.

(4) Proti rozhodnutiu, ktorým bol udelený dlhodobý pobyt, sa nemožno odvolať.

32. Podľa § 125 ods. 6 Zákona o pobyte cudzincov policajný útvar si na posúdenie žiadosti o udelenie prechodného pobytu a žiadosti o udelenie trvalého pobytu štátneho príslušníka tretej krajiny staršieho ako 14 rokov vyžiada stanovisko Slovenskej informačnej služby a Vojenského spravodajstva, ktorí svoje stanovisko obsahujúce súhlas alebo nesúhlas s udelením pobytu zašlú policajnému útvaru do pätnástich dní od doručenia žiadosti o stanovisko. Slovenská informačná služba a Vojenské spravodajstvo v stanovisku podľa predchádzajúcej vety prihládajú na záujmy štátu v rozsahu svojej pôsobnosti.

33. Podľa § 3 ods. 1, 2, 5 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) (1) Správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

(2) Správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

(3) Rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

34. Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Prítom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

35. Podľa § 33 ods. 1, 2 Správneho poriadku (1) Účastník konania a zúčastnená osoba má právo navrhovať dôkazy a ich doplnenie a klásť svedkom a znalcom otázku pri ústnom pojednávaní a miestnej ohliadke.

(2) Správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

36. Podľa § 46 Správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

37. Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

38. Predmetom súdneho prieskumu bolo rozhodnutie žalovaného č. PPZ-HCP-BB2-79-004/2023-SK zo dňa 28. augusta 2023, ktorým podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Banská Bystrica č. PPZ-HCP-BB5-909-011/2023-PC zo dňa 03. júla 2023, ktorým bola v zmysle ust. § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov zamietnutá žiadosť žalobkyne o udelenie dlhodobého pobytu, pretože existuje dôvodné podozrenie, že ako štátna príslušníčka tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu.

39. V preskúmvanej veci bolo zásadným posúdenie otázky zákonnosti postupu a rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré aplikujú ustanovenia Zákona o pobyte cudzincov zamietli žiadosť žalobkyne, štátnej príslušníčky Ruskej federácie, o udelenie dlhodobého pobytu na území Slovenskej republiky, a to na podklade nesúhlasného stanoviska Slovenskej informačnej služby, vyžiadaného postupom podľa § 125 ods. 6 Zákona o pobyte cudzincov. Na základe informácií utajovaného charakteru, so stupňom utajenia „Vyhradené“, orgány verejnej správy dospeli k záveru, že žalobkyňa predstavuje hrozbu pre bezpečnosť štátu. Úlohou správneho súdu bolo posúdiť zákonnosť postupu orgánov verejnej správy, ktoré v odôvodnení preskúmvaných rozhodnutí uviedli iba skutočnosť, že ide o bezpečnostný záujem

Slovenskej republiky, bez bližšej špecifikácie dôvodov, s odkazom na režim ich utajenia v zmysle zákona č. 215/2004 Z.z., v dôsledku čoho žalobkyňa nebola oboznámená s dôvodmi (ani len s ich podstatou), na základe ktorých dospeli orgány verejnej správy k záveru, že predstavuje hrozbu pre bezpečnosť štátu, ktoré dôvody tvoria základ ich rozhodnutia.

40. Žalobkyňa v správnej žalobe namietala nepreskúmateľnosť rozhodnutia žalovaného i prvostupňového rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, nedostatočné zistenie skutkového stavu pre riadne posúdenie veci, nesprávne právne posúdenie veci, použitie neúčinného právneho predpisu, tiež namietala, že skutkový stav je v rozpore s administratívnymi spismi, resp. v nich nemá oporu a že došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia.

41. Správny súd predovšetkým považuje za potrebné uviesť, že otázky týkajúce sa oboznamovania žiadateľa o pobyt s podkladmi rozhodnutia a náležitostí odôvodnenia rozhodnutia orgánu verejnej správy vo veciach pobytu v prípadoch, kedy je podkladom rozhodnutia informácia SIS v utajovanom režime, bola opakovane riešená Ústavným súdom SR v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 Ústavy SR. V tejto súvislosti poukazuje na závery Nálezu Ústavného súdu SR vo veci sp. zn. PL.ÚS 8/2016 zo dňa 12.12.2018, v ktorom Ústavný súd SR vyslovil nesúlad ustanovenia § 120 ods. 2 Zákona o pobyte cudzincov v príslušnom znení (v zmysle ktorého policajný útvar uviedol v odôvodnení rozhodnutia iba skutočnosť, že ide o bezpečnostný záujem Slovenskej republiky bez bližšieho odôvodnenia rozhodnutia o zamietnutí, prípadne zrušení určeného druhu pobytu) s čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 13 ods. 4 Ústavy SR a s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie. Ďalej správny súd poukazuje na závery Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL.ÚS 17/2022 zo dňa 13.12.2023, v ktorom Ústavný súd SR vyslovil protiústavnosť ustanovenia § 33 ods. 6 písm. o) a § 48 ods. 2 písm. h) Zákona o pobyte cudzincov v príslušnom znení, a to ich rozpor s článkom 46 ods. 1 a 2 v spojení s článkom 13 ods. 4 Ústavy SR. V zmysle § 33 ods. 6 písm. o) Zákona o pobyte cudzincov v znení úč. do 13.02.2024 mal policajný útvar zamietnuť žiadosť o udelenie prechodného pobytu, ak stanovisko podľa § 125 ods. 6 (teda aj stanovisko Slovenskej informačnej služby) obsahovalo nesúhlas s udelením prechodného pobytu. Obdobne ustanovenie § 48 ods. 2 písm. h) Zákona o pobyte cudzincov v znení úč. do 13.02.2024 ustanovovalo, že policajný útvar zamietne žiadosť o udelenie trvalého pobytu, ak stanovisko podľa § 125 ods. 6 Zákona o pobyte cudzincov obsahovalo nesúhlas s udelením trvalého pobytu. Z argumentácie Ústavného súdu SR uvedenej vo vyššie uvedených Nálezoch správny súd vychádzal aj pri posudzovaní dôvodnosti správnej žaloby v preskúmvanej veci. Ústavný súd SR aj s poukazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) zdôraznil, že účastníkovi konania je v takýchto prípadoch potrebné oboznámiť aspoň podstatu dôvodov týkajúcich sa verejnej bezpečnosti, ktoré tvoria základ rozhodnutia, ak už z dôvodu ochrany verejnej bezpečnosti nemožno dotknutému účastníkovi konania oznámiť presné a úplné dôvody tvoriace základ rozhodnutí týkajúcich sa pobytu. Ústavný súd SR opakovane uviedol, že oboznámenie aspoň s podstatou dôvodov stanoviska spravodajských služieb, pre ktoré bol vyslovený nesúhlas s udelením žiadaného pobytu, by žiadateľovi umožnilo posúdiť, či je pre neho vôbec užitočné obrátiť sa na správny súd. Ústavný súd SR uznal, že v určitých prípadoch nie je možné právo na kontradiktórne konanie realizovať v absolútnom rozsahu a že rozsah realizácie tohto práva sa môže meniť v závislosti od osobitosti konkrétneho prípadu.

42. Ústavný súd SR v predmetnom Náleze sp. zn. PL.ÚS 17/2022 zo dňa 13.12.2023 skonštatoval protiústavnosť takej právnej úpravy, v zmysle ktorej bola zamietnutá žiadosť o prechodný alebo trvalý pobyt, ak bolo v administratívnom konaní predložené orgánom cudzineckej a hraničnej polície nesúhlasné stanovisko Slovenskej informačnej služby v utajovanom režime. V preskúmvanej veci rozhodli orgány verejnej správy o žiadosti žalobkyne o dlhodobý pobyt podľa § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov, teda podľa inej právnej úpravy ako tej, ktorej ústavná udržateľnosť bola riešená v označenom Náleze Ústavného súdu SR sp. zn. PL.ÚS 17/2022 zo dňa 13.12.2023. Za podstatné však správny súd považuje skutočnosť, že aj v administratívnom konaní, ktorého výsledkom sú preskúmvané rozhodnutia, rovnako orgán verejnej správy žiadal o stanovisko Slovenskú informačnú službu postupom podľa § 125 ods. 6 Zákona o pobyte cudzincov (ktorého protiústavnosť nebola v tomto Náleze Ústavného súdu SR konštatovaná s tým, že regulačná podstata tohto ustanovenia spočíva výlučne v povinnosti orgánu verejnej správy vyžiadať si stanovisko Slovenskej informačnej služby a Vojenského spravodajstva, pričom oba orgány sú v prípade nesúhlasného stanoviska povinné zaslať policajnému útvaru v lehote 15 dní od doručenia žiadosti stanovisko, teda Zákon o pobyte

cudzincov nepredpokladá povinnosť spravodajských služieb formulovať závery stanoviska alternatívne (súhlas – nesúhlas), ale nevylučuje ani inú podobu stanoviska) a v odôvodnení rozhodnutí uviedli len tú skutočnosť, že Slovenská informačná služba ako štátny orgán, ktorý plní úlohy vo veciach ochrany ústavného zriadenia, vnútorného poriadku, bezpečnosti štátu a ochrany zahraničnopolitických a hospodárskych záujmov štátu v rozsahu vymedzenom zákonom o Slovenskej informačnej službe, vydal nesúhlasné stanovisko s dlhodobým pobytom žalobkyne po vyhodnotení informácií, ktorými disponuje (so záverom, že žalobkyňa môže ohroziť bezpečnosť Slovenskej republiky). Procesný postup orgánov verejnej správy a následné posúdenie veci je teda vo svojich dôsledkoch obdobné ako pri aplikácii ustanovení § 33 ods. 6 písm. o) a § 48 ods. 2 písm. h) Zákona o pobyte cudzincov, ktorých protiústavnosť Ústavný súd SR vyslovil v označenom Náleze sp. zn. PL.ÚS 17/2022 zo dňa 13.12.2023.

43. Žalovaný v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia (v reakcii na žalobkyňu v odvolaní označené rozhodnutia súdov v obdobných veciach) a aj vo vyjadrení k správnej žalobe (v reakcii na argumentáciu žalobkyne v správnej žalobe) poukázal na Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2S/169/2020 zo dňa 20.04.2022 v obdobnom prípade (predmetom súdneho prieskumu bolo rozhodnutie o zamietnutí odvolania a potvrdenie prvostupňového rozhodnutia, ktorým bola zamietnutá žiadosť žiadateľa o udelenie dlhodobého pobytu podľa § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov na podklade negatívneho stanoviska SIS vydaného v režime utajenia, pozn. správneho súdu), pričom krajský súd si ako oprávnená osoba vyžiadala predmetné stanovisko SIS, oboznámil sa s ním a konštatoval, že napriek vydanému Nálezu Ústavného súdu SR (sp. zn. PL. ÚS 8/2016, pozn. správneho súdu) bol postup orgánov verejnej správy správny a zákonný. Správny súd k uvedenému poukazu žalovaného uvádza, že voči označenému rozsudku Krajského súdu v Bratislave bola podaná kasačná sťažnosť, o ktorej rozhodol Najvyšší správny súd SR Rozsudkom sp. zn. 6Sak/4/2023 zo dňa 30.07.2024 tak, že Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2S/169/2020 zo dňa 20.04.2022 zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, vychádzajúc o.i. z argumentácie Ústavného súdu SR uvedenej v Nálezoch Ústavného súdu SR sp. zn. PL.ÚS 8/2016 zo dňa 12.12.2018 a sp. zn. PL. ÚS 17/2022 zo dňa 13.12.2023, pričom konštatoval, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil. K poukazu žalobkyne v správnej žalobe na závery rozsudkov Najvyššieho správneho súdu ČR je potrebné uviesť, že správny súd nie je viazaný rozhodnutiami vydanými súdom iného štátu.

44. V preskúmanej veci orgány verejnej správy zamietli žiadosť žalobkyne o udelenie dlhodobého pobytu z dôvodu, že Slovenská informačná služba vyjadrila nesúhlas s jej dlhodobým pobytom na území Slovenskej republiky, pretože existuje dôvodné podozrenie, že ako štátna príslušníčka tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu (Slovenskej republiky). Medzi účastníkmi konania nie je sporné, že žalobkyňa nebola oznámená ani len podstata dôvodov, pre ktoré nebol udelený súhlas s jej dlhodobým pobytom na území SR, neboli jej sprístupnené a ani v odôvodnení preskúmaných rozhodnutí neboli uvedené žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré boli dôvodom pre zamietnutie jej žiadosti o dlhodobý pobyt. Žalobkyňa sa z odôvodnenia preskúmaných rozhodnutí dozvedela len to, že Slovenská informačná služba na základe vyhodnotenia informácií, ktoré má k dispozícii, neudelila súhlas s jej dlhodobým pobytom na území SR. Preskúmané rozhodnutia orgánov verejnej správy teda neobsahovali žiadne konkrétne skutočnosti alebo informácie, resp. nebolo v nich označené žiadne konkrétne konanie žalobkyne osvedčujúce záver o existencii dôvodného podozrenia, že ohrozí bezpečnosť štátu, a to z hľadiska konkrétnych pojmových znakov uvedených v ust. § 2 ods. 1 písm. l) Zákona o pobyte cudzincov. Pre náležité odôvodnenie rozhodnutia nepostačuje len odkaz na existenciu negatívneho/ nesúhlasného stanoviska SIS k žiadosti žalobkyne o udelenie dlhodobého pobytu. Správny súd pri vyhodnocovaní žalobných námietok žalobkyne, vychádzajúc aj z argumentácie vyšších súdnych autorít uvedených vo vyššie označených rozhodnutiach, dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutia žalovaného i prvostupňového orgánu verejnej správy sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

45. Správny súd ďalej poukazuje na to, že rozhodovanie vo veciach prechodného pobytu, trvalého pobytu a tiež dlhodobého pobytu, je konaním, v ktorom o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach adresátov verejnej správy (štátnych príslušníkov tretej krajiny) rozhoduje orgán verejnej správy. Ide o konanie, ktoré zahŕňa vecný rozsah pôsobnosti Správneho poriadku vymedzený v § 1 ods. 1 (v spojení s § 120 ods. 1 Zákona o pobyte cudzincov). Za takého právneho stavu, v rámci ktorého štát, zastúpený príslušným orgánom verejnej správy, zasahuje do sféry právneho postavenia fyzickej osoby, nie je možné v zásade pripustiť myšlienku, že by adresát verejnoprávneho aktu, ktorý konštituuje jeho práva a povinnosti, nemal možnosť sa oboznámiť s dôvodmi, ktoré k rozhodnutiu viedli. Aby k takejto situácii nemohlo dôjsť, samotný Správny poriadok upravuje niekoľko procesných záruk,

počnúc zásadou vyplývajúcou z ust. § 3 ods. 2, podľa ktorého sú správne orgány povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy, a tiež zásadou, podľa ktorej rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci (§ 3 ods. 5 Správneho poriadku). Z citovaných ustanovení Správneho poriadku je možné vyvodiť ich základný zmysel, aby účastník konania mohol z konkrétneho rozhodnutia vydaného v jeho veci zistiť, prečo, resp. na základe akých dôvodov, orgán verejnej správy dospel k určitému záveru a vydal svoje rozhodnutie. Tieto zásady sú zároveň premietnuté do ďalších ustanovení Správneho poriadku, pričom v súvislosti s preskúmanou vecou možno poukázať na inštitút nazerania do spisov (§ 23), povinnosť orgánu verejnej správy zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie (§ 32 ods. 1), právo účastníka konania navrhovať dôkazy a ich doplnenie a klásť svedkom a znalcom otázku pri ústnom pojednávaní a miestnej ohliadke (§ 33 ods. 1), povinnosť orgánu verejnej správy dať účastníkom konania možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie (§ 33 ods. 2). Rovnako dôležitý význam majú tiež ust. § 46 Správneho poriadku, podľa ktorého musí byť rozhodnutie v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti a ust. § 47 ods. 3 Správneho poriadku, podľa ktorého v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

46. Vyššie uvedené základné zásady správneho konania sú premietnutím čl. 48 ods. 2 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky. Právo na vyjadrenie sa ku všetkým vykonaným dôkazom, ako súčasť práva na spravodlivý proces, je úzko prepojené so zásadou kontradiktórnosti konania, ktorej aspekty sú súčasťou zásady ústnosti, ale aj princípu rovnosti pred súdom (čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky). Podstatou zásady kontradiktórnosti je primárne požiadavka umožňujúca stranám sporu, aby sa oboznámili a mali možnosť podať stanovisko ku všetkým dôkazom, ktoré boli predložené buď protistranou alebo vykonané z iniciatívy orgánu, pred ktorým sa vedie konanie (napr. rozhodnutia ESLP vo veciach Brandstetter proti Rakúsku zo dňa 28.08.1991, Barbera, Messegue a Jabardo proti Španielsku zo dňa 06.12.1988, Vermeulen proti Belgicku zo dňa 20.02.1996). ESLP v rozsudku zo dňa 18.02.1997 vo veci Nideröst-Huber proti Švajčiarsku uviedol, že pri posudzovaní dodržania spravodlivého konania nie je dôležitý význam dôkazu pre rozhodnutie príslušného orgánu, ale samotná skutočnosť, či sa mohla k nemu protistrana vyjadriť. Nie je teda dôležitý obsah vyjadrenia dokumentu alebo iného dôkazného prostriedku, ale forma dokumentujúca, či bol s týmito dôkazmi účastník konania oboznámený, a či tak mal možnosť sa k nim aj vyjadriť (napr. rozhodnutie ESLP vo veci Werz proti Švajčiarsku zo dňa 17.12.2009, príp. rozhodnutie D. a ostatní proti Českej republike zo dňa 21.06.2005).

47. Ako už uviedol Ústavný súd Slovenskej republiky v Náleze sp. zn. PL. ÚS 17/2022 zo dňa 13.12.2023, právo na kontradiktórne konanie nie je absolútne a jeho rozsah sa môže meniť v závislosti od osobitností konkrétneho prípadu. Jeho dôležitosť je však umocnená predovšetkým v situáciách, keď je dôkaz, ku ktorému sa účastník konania nemôže vyjadriť, rozhodujúci pre celé konanie. Uvedené platí aj v prípade, pokiaľ podklad tvoria utajované informácie v zmysle zákona č. 215/2004 Z.z. V predmetnej veci zásadný a v podstate aj jediný podklad pre vydanie rozhodnutia o zamietnutí žiadosti žalobkyne o udelenie dlhodobého pobytu predstavovalo nesúhlasné stanovisko Slovenskej informačnej služby vydané na základe informácií utajovaného charakteru, so stupňom utajenia „Vyhradené“, na ktoré sa vzťahuje režim zákona č. 215/2004 Z.z. a ktoré si prvostupňový orgán verejnej správy vyžiadal v súlade s § 125 ods. 6 Zákona o pobyte cudzincov. Orgány verejnej správy oboch stupňov na základe uvedeného stanoviska dospeli k záveru, že žalobkyňa predstavuje hrozbu pre bezpečnosť štátu a keďže sa na uvedené informácie utajovaného charakteru vzťahuje režim zákona č. 215/2004 Z.z., z tohto dôvodu neboli súčasťou administratívneho spisu, nebolo možné ich zverejniť, ani ich uviesť v odôvodnení rozhodnutí orgánov verejnej správy a ani sprístupniť účastníčke konania (žalobkyňi).

48. V tejto súvislosti správny súd uvádza, že uvedenou problematikou sa zaoberal aj Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, ktorý vo svojom Rozsudku sp. zn. 6Sak/4/2023 zo dňa 30.07.2024 uviedol: „38. ...Sprístupnením utajovaných skutočností nepovolanej osobe by mohlo dôjsť k zmareniu aktivít vykonávaných v súvislosti s dotknutou osobou a zároveň aj k odhaleniu používaných foriem, metód a prostriedkov vyšetrovania. Za tohto stavu potom nemusí vždy (a niekedy ani nemôže) do úvahy

prichádzať úplné a presné oboznámenie účastníka konania s týmito podkladmi, čo možno rozumne odôvodniť ochranou záujmov týkajúcich sa národnej bezpečnosti, zvlášť, ak by sprístupnenie takýchto informácií mohlo priamo a osobitne ohroziť národnú bezpečnosť štátu, prípadne v tomto spojení národnú bezpečnosť iného (členského) štátu, alebo mohlo ohroziť život, zdravie alebo slobodu osôb, alebo odhaliť konkrétne vyšetrovacie metódy, ktoré používajú orgány poverené špecializovanými úlohami v oblasti národnej bezpečnosti, a tým vážne narušiť plnenie budúcich úloh týchto orgánov, prípadne im k plneniu týchto úloh zabrániť. Z uvedeného potom vyplýva požiadavka, aby príslušné orgány v kontexte na ochranu utajovaných skutočností zvolili také postupy a realizovali také úkony, ktorých preskúmateľnosť je obmedzená tak, aby sa zákonom sledovaný cieľ mohol dosiahnuť bez ohrozenia bezpečnostných záujmov štátu a nevznikli s tým spojené ujmy (zásada minimalizácie informácií, zásada dôvernosti informácií).

39. Nadväzne na uvedené možno poukázať aj na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, podľa ktorej zo zásady kontradiktórnosti, ktorá je súčasťou práv na obhajobu uvedených v už spomínanom článku 47 Charty základných práv Európskej únie, vyplýva, že účastníci konania musia mať právo oboznámiť sa so všetkými dôkazmi alebo vyjadreniami predloženými pred súdom, aby mohli jeho rozhodnutie ovplyvniť alebo sa k týmto dôkazom vyjadriť, čo si vyžaduje, aby dotknutá osoba mala možnosť oboznámiť sa so skutočnosťami uvedenými v spise, ktoré má k dispozícii súd rozhodujúci o žalobe podanej proti tomuto rozhodnutiu. Právo na obhajobu nie je absolútnym právom a právo na prístup k spisu, ktoré je nevyhnutnou súčasťou týchto práv, môže byť tiež obmedzené na základe vyváženia práva dotknutej osoby na účinný prostriedok nápravy na jednej strane a záujmov uvedených na odôvodnenie nesprístupnenia časti spisu tejto osobe na druhej strane, najmä ak sa tieto záujmy týkajú národnej bezpečnosti. V správnom, ako aj súdnom konaní sa však môže ukázať nevyhnutné, že určité informácie sa dotknutej osobe nebudú môcť sprístupniť, najmä vzhľadom na dôvody súvisiace s národnou bezpečnosťou, avšak je potrebné odmietnuť, aby sa právo na obhajobu obmedzilo na nulu, a to bez ohľadu na citlivosť dotknutej oblasti. Toto obmedzenie spočívajúce v nesprístupnení všetkých informácií tvoriacich záväzný podklad pre ďalší postup správneho orgánu však nesmie viesť k tomu, že právo dotknutej osoby na obhajobu bude zbavené akejkoľvek účinnosti a že svojho obsahu bude zbavené aj právo podať opravný prostriedok, ktoré táto osoba musí mať podľa tohto článku, najmä tým, že táto osoba alebo prípadne jej právny zástupca nebudú oboznámení ani len s podstatou dôvodov (angl. „the essence of the grounds“/nem. „der wesentliche Inhalt“), na ktorých je založené rozhodnutie prijaté voči tejto osobe. Hoci právo Únie umožňuje členským štátom, najmä ak si to vyžaduje národná bezpečnosť, neposkytnúť dotknutej osobe priamy prístup k celému jej spisu, nemožno túto skutočnosť bez porušenia zásady efektivity, práva na riadnu správu vecí verejných a práva na účinný prostriedok nápravy vykladať v tom zmysle, že umožňuje príslušným orgánom uviesť túto osobu do situácie, v ktorej by ani ona, ani jej právny zástupca nemali možnosť, a to v prípade potreby aj v rámci osobitného konania, ktorého účelom je zachovanie národnej bezpečnosti, účinne sa oboznámiť s podstatou rozhodujúcich skutočností uvedených v tomto spise. V tejto súvislosti už Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že v prípade, keď je sprístupnenie informácií zo spisu obmedzené z dôvodov národnej bezpečnosti, nie je dostatočne zabezpečené rešpektovanie práv dotknutej osoby na obhajobu tým, že táto osoba má možnosť získať za určitých podmienok povolenie na prístup k týmto informáciám, ktoré je sprevádzané úplným zákazom použitia takto získaných informácií na účely správneho konania alebo súdneho konania (pozri rozsudky Súdneho dvora Európskej únie zo 04. júna 2013, C-300/11 vo veci ZZ proti Secretary of State for the Home Department, z 22. septembra 2022, C-159/21 vo veci GM proti Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság, alebo pomerne aktuálny rozsudok v spojených veciach z 25. apríla 2024, C-420/22 a C-528/22 vo veci NW a PQ proti Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság). Možno tiež doplniť, že právo na obhajobu nie je dostatočne zaručené iba prístupom súdu k utajovaným skutočnostiam a nemôže nahradiť prístup k informáciám v spise dotknutou osobou, ak sa nemôže oboznámiť ani s podstatou dôvodov, na ktorých sa rozhodnutie zakladá (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-159/21 vo veci GM proti Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság z 22. septembra 2022).

40. Oboznámenie žiadateľa o udelenie dlhodobého pobytu aspoň s podstatou dôvodov stanoviska spravodajských služieb, pre ktoré bol v stanovisku Slovenskej informačnej služby vyslovený nesúhlas s udelením dlhodobého pobytu, by žiadateľovi umožnilo posúdiť, či je pre neho vôbec užitočné obrátiť sa na správny súd. Základné právo na súdnu ochranu v správnom súdnictve totiž predpokladá nielen formálne umožnenie prístupu preverovanej osoby k súdnej ochrane, ale tiež taký prístup, ktorý bude znamenať efektívny pokus o ochranu individuálnych záujmov takej osoby. Táto efektívnosť závisí od mnohých faktorov, predovšetkým však od práva dotknutej osoby brániť svoje záujmy za najlepších možných podmienok, čo v kontexte posudzovaného zákona znamená, že dotknutá osoba má možnosť

vyžadovať od príslušného orgánu oznámenie aspoň základných dôvodov jeho rozhodnutia, a tak so znalosťou veci posúdiť, či je pre ňu užitočné obrátiť sa s príslušným návrhom na súd. Príslušný súd môže zabezpečiť efektívnu ochranu dotknutých práv a právom chránených záujmov tejto osoby len vtedy, keď predmetom jeho kontroly (prieskumu) bude zákonnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia. Iba tak sa z hľadiska dotknutej osoby môže vylúčiť svojvôľa alebo iný ústavne neudržateľný postup pri napĺňaní účelu zákona o ochrane utajovaných skutočností vo vzťahu k preverovanej osobe (analogicky pozri nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 12. decembra 2018, sp. zn. PL. ÚS 8/2016, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. decembra 2023, sp. zn. PL. ÚS 17/2022, prípadne mutatis mutandis nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. februára 2004, sp. zn. PL. ÚS 15/03).“

49. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že pokiaľ orgány verejnej správy rozhodli o zamietnutí žiadosti žalobkyne o udelenie dlhodobého pobytu s odkazom na nesúhlasné stanovisko Slovenskej informačnej služby, vychádzajúceho z informácií, na ktoré sa vzťahuje režim utajenia podľa zákona č. 215/2004 Z.z., a žalobkyňu primeraným spôsobom (pri ktorom sa zohľadní nevyhnutný dôverný charakter týchto informácií) neupovedomili aspoň o podstate dôvodov, pre ktoré bol v tomto stanovisku vyslovený nesúhlas k udeleniu dlhodobého pobytu, ktorá skutočnosť by jej následne umožnila efektívne využiť Ústavou Slovenskej republiky a tiež medzinárodnými aktami (primárne v tomto kontexte Chartou základných práv Európskej únie) garantované právo na spravodlivý proces (kontradiktórnosť, rovnosť účastníkov, právo na obhajobu, prístup k spisu), zaťažili konanie vadou, ktorá mala vplyv na zákonnosť rozhodnutia vydaného v právnom režime Zákona o pobyte cudzincov.

50. Z priebehu konania pred prvostupňovým orgánom verejnej správy a z administratívneho spisu je podľa správneho súdu zrejmé, že právo na vyjadrenie sa k podkladu rozhodnutia a spôsobu jeho získania bolo žalobkyňi poskytnuté len formálne, bez reálnej možnosti oboznámiť sa s obsahom tohto podkladu (stanoviska SIS), keďže neobsahovalo žiadne informácie, z ktorých by vyplývali konkrétne skutočnosti osvedčujúce dôvody pre vyvodenie záveru o existencii dôvodného podozrenia, že žalobkyňa ako štátna príslušníčka tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok. Žalobkyňi tak nebolo umožnené využiť procesné práva účastníčky konania, ktoré sú s postupom podľa § 33 ods. 2 Správneho poriadku spojené a ktorých naplnenie je týmto ustanovením sledované. Prvostupňový orgán verejnej správy opomenul aplikovať zásadu úzkej súčinnosti orgánu verejnej správy s účastníčkou konania a nekonal v súlade s jeho mandukčnou povinnosťou, ktorá je upravená v § 3 ods. 2 Správneho poriadku, v zmysle ktorej je správny orgán povinný dať účastníkom konania vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia a uplatniť svoje návrhy. Vzhľadom k tomu, že žalovaný v odvolacom konaní neodstránil vady konania zabezpečením sprístupnenia aspoň podstatných dôvodov ohľadom bezpečnostného rizika žalobkyne pre štát, ktorých pôvodcom bola Slovenská informačná služba, spôsobom, pri ktorom sa zohľadní nevyhnutný dôverný charakter týchto informácií, možno konštatovať, že okrem toho, že preskúmané rozhodnutia žalovaného i prvostupňového orgánu verejnej správy sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, v konaní došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia.

51. Pokiaľ žalobkyňa v správnej žalobe namietala nesprávne právne posúdenie veci (vo vzťahu k nesprávnemu výkladu ust. § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov a § 125 ods. 6 Zákona o pobyte cudzincov) správny súd uvádza, že vzhľadom na ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej v prípade, ak je rozhodnutie orgánu verejnej správy zrušované pre nepreskúmateľnosť, pretože v odôvodnení nie sú uvedené dôvody, pre ktoré orgán verejnej správy vo veci rozhodol (v prejednávanej veci v odôvodnení preskúmaných rozhodnutí absentujú konkrétne skutočnosti odôvodňujúce záver orgánov verejnej správy o existencii dôvodného podozrenia, že žalobkyňa ako štátna príslušníčka tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok, pričom ako už bolo uvedené nepostačuje len všeobecný odkaz na existenciu negatívneho stanoviska SIS), bolo by predčasné vyvodiť záver o nesprávnom právnom posúdení veci. Je však možné súhlasiť s argumentáciou žalobkyne, že ust. § 125 ods. 6 Zákona o pobyte cudzincov nespája s existenciou nesúhlasného stanoviska SIS taký právny následok, akým je zamietnutie žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu.

52. Žalobkyňa v správnej žalobe v rámci námietky nesprávneho právneho posúdenia veci namietala aj nesprávnu aplikáciu ust. § 134 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v správnom konaní vo vzťahu k posúdeniu povahy listiny, ktorej pôvodcom je SIS (negatívne stanovisko), ako verejnej listiny, u ktorej existuje tzv. inštitút prezumpcie jej správnosti a pravdivosti. Túto námietku správny

súd považoval za dôvodnú, pretože orgány verejnej správy jednak aplikovali predmetné ustanovenie OSP, ktorý v čase vydania preskúmaných rozhodnutí orgánov verejnej správy už nebol účinný (jeho účinnosť zanikla 30.06.2016) a jednak ustanovenia OSP nebolo možné aplikovať v konaní podľa tohto zákona (Zákona o pobyte cudzincov), keďže v zmysle § 120 ods. 1 Zákona o pobyte cudzincov sa na konanie podľa tohto zákona aplikujú ustanovenia Správneho poriadku.

53. Správny súd považuje za potrebné zdôrazniť, že súdny prieskum zákonnosti žalobkyňou napadnutých administratívnych rozhodnutí má vo vzťahu k správne konaniu subsidiárnu povahu. Účelom správneho súdnictva nie je odstraňovať procesné vady administratívneho konania, dopĺňať dokazovanie, či zabezpečovať a vyhodnocovať podklady potrebné pre meritórne rozhodnutie vo veci, namiesto príslušného orgánu verejnej správy. Za daných okolností, spočívajúcich najmä v nepreskúmateľnosti vydaných rozhodnutí orgánov verejnej správy oboch stupňov, v nedostatočnom zistení skutkového stavu veci i v dôsledku porušenia práva žalobkyne na spravodlivé konanie pred orgánom verejnej správy, správny súd nevyužil možnosť oboznámiť sa s obsahom spisov obsahujúcich utajované skutočnosti. Nemohol ani overiť pravdivosť tvrdenia splnomocneného zástupcu žalobkyne, ktorý na pojednávaní uviedol, že splnomocnený zástupca sa na základe žiadosti podľa osobitného predpisu oboznámil s informáciou SIS a táto neobsahovala žiadne konkrétne skutočnosti, keďže listiny obsahujúce informáciu, ktorá je utajovanou skutočnosťou (z obsahu ktorej orgány verejnej správy odvodili, že existuje dôvodné podozrenie, že žalobkyňa ohrozí bezpečnosť štátu), sa v administratívnom spise nenachádzajú. Správny súd zároveň uvádza, že v prípade, ak by sa aj oboznámil s informáciou, ktorá je utajovanou skutočnosťou, ktorá je obsiahnutá v stanovisku SIS (keďže sudcom správneho súdu zo Zákona o ochrane utajovaných skutočností nepochybne vyplýva oprávnenie na oboznámenie sa s utajovanými skutočnosťami), takýmto postupom by nahradil činnosť orgánu verejnej správy, t.j. aj postup, úvahu a právne posúdenie orgánu verejnej správy. V tejto súvislosti správny súd poukazuje na závery rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sžk/14/2018 zo dňa 24.10.2019, podľa ktorého správny súd preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy a nesmie nahrádzať činnosť orgánov verejnej správy. Pokiaľ sú informácie od SIS podkladom pre rozhodnutie orgánu verejnej správy, je to práve orgán verejnej správy, ktorý ich musí vyhodnotiť, t.j. takéto informácie musia predovšetkým podliehať hodnoteniu a úvahám orgánu verejnej správy. Orgán verejnej správy je teda tým subjektom, ktorý účastníčke konania v rámci svojej kompetencie zverenej zákonom v administratívnom konaní i v rozhodnutí odôvodní, aký rozsah z utajovanej informácie je možné sprístupniť a či vôbec (a to prípadne aj v spolupráci s pôvodcom utajovanej skutočnosti a orgánmi, do ktorých kompetencie patrí vyhodnotenie bezpečnostných rizík), prípadne v rozhodnutí uvedie aspoň podstatné dôvody, uvedené v stanovisku SIS, resp. vyplývajúce z tohto stanoviska, z ktorých orgán verejnej správy rozhodujúci o podanej žiadosti účastníčky konania vyvodil záver, že z nich vyplýva existencia dôvodného podozrenia, že účastníčka konania (žalobkyňa) ohrozí bezpečnosť štátu, čo je zákonom predpokladaný dôvod pre zamietnutie žiadosti žalobkyne o udelenie dlhodobého pobytu v zmysle § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov.

54. Pokiaľ žalobkyňa v rámci námietky o porušení ustanovení procesných predpisov orgánmi verejnej správy namietala, že nesúhlasné stanovisko Slovenskej informačnej služby nebolo doručené prvostupňovému orgánu verejnej správy v lehote podľa § 125 ods. 6 Zákona o pobyte cudzincov, správny súd uvádza, že žalobkyňa jednak neuviedla, aký vplyv má uvedená skutočnosť na zákonnosť preskúmaných rozhodnutí a jednak táto skutočnosť podľa názoru správneho súdu neznamená, že stanovisko bolo získané nezákonne, prípadne že je neplatné. Zákon o pobyte cudzincov (a ani iný právny predpis) s nedodržaním tejto lehoty nespája žiadne právne dôsledky [napr. v podobe neplatnosti takého stanoviska alebo v podobe príkazu, že na takéto stanovisko, doručené po uplynutí zákonom stanovenej (procesnej) lehoty, sa neprihliada]. Uvedená námietka bola preto vyhodnotená ako nemajúca vplyv na zákonnosť preskúmaných rozhodnutí.

55. Žalobkyňa v správnej žalobe namietala nedostatočne zistený skutkový stav pre riadne posúdenie veci, tvrdiac, že prvostupňový orgán verejnej správy i žalovaný „nedostatočne zistili skutkový stav vo vzťahu k údajnému dôvodnému podozreniu, že žalobkyňa mala ohroziť bezpečnosť štátu“ s odkazom na negatívne stanovisko SIS, v ktorom nebola konkretizovaná podstata dôvodov týkajúcich sa nesúhlasného stanoviska s udelením dlhodobého pobytu žalobkyne, pričom orgány verejnej správy nezistili a nevyhodnotili skutkové dôvody, ktoré viedli SIS k vydaniu nesúhlasného stanoviska. Správny súd považoval uvedenú námietku za dôvodnú, stotožniac sa s argumentáciou žalobkyne a konštatuje, že v dôsledku skutočnosti, že ani prvostupňový orgán verejnej správy

a ani žalovaný nezistovali a ani v odôvodnení preskúmaných rozhodnutí neuviedli konkrétne skutkové dôvody odôvodňujúce aplikáciu ust. § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov, zistenie skutkového stavu orgánom verejnej je nedostačujúce pre riadne posúdenie veci. Správny súd ani z obsahu administratívnych spisov nezistil existenciu dôkazov, z ktorých by vyplývali skutkové zistenia odôvodňujúce záver o existencii dôvodného podozrenia, že žalobkyňa ako štátna príslušníčka tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu, a to označením konkrétneho konania alebo zistenia konkrétnych skutočností, na základe ktorých by bolo možné uvedený záver vyvodiť s prihliadnutím na ust. § 2 ods. 1 písm. l) Zákona o pobyte cudzincov, v zmysle ktorého ohrozením bezpečnosti štátu sa pre účely tohto zákona rozumie konanie osoby, ktorým ohrozuje demokratický poriadok, zvrchovanosť, územnú celistvosť alebo nedotknuteľnosť hraníc štátu, alebo konanie osoby, ktorým porušuje základné práva a slobody, ktorými sú chránené životy a zdravie osôb, majetok a životné prostredie. Takéto konkrétne skutočnosti nevyplývajú ani z obsahu negatívneho stanoviska SIS, ktoré tvorilo podklad preskúmaných rozhodnutí. Správny súd preto uvedenú námietku nedostatočne zisteného skutkového stavu pre riadne posúdenie veci vyhodnotil ako dôvodnú. Vyššie uvedené skutočnosti súčasne odôvodňujú záver správneho súdu o dôvodnosti námietky žalovaného, že v administratívnom spise sa nenachádzajú podklady, z ktorých by vyplývalo dôvodné podozrenie, že žalobkyňa ohrozí bezpečnosť štátu, a teda je možné konštatovať, že skutkový stav, ktorý vzali orgány verejnej správy za základ preskúmaných rozhodnutí, nemá oporu v administratívnom spise.

56. Žalobkyňa v rámci námietky o nedostatočne zistenom skutkovom stave vo veci v správnej žalobe namietala, že orgány verejnej správy neprihliadli na skutočnosť, že ku dňu podania správnej žaloby je so svojím bývalým manželom rozvedená, o čom predložila ako dôkaz Rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 14Pc/22/2022 zo dňa 27.06.2023, ktorý podľa pripojenej doložky právoplatnosti a vykonateľnosti nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 04.10.2023. Z uvedeného teda vyplýva, že predmetný rozsudok (ktorým bolo rozhodnuté o osobnom stave žalobkyne a ktorým je tak orgán verejnej správy ako i správny súd viazaný), nadobudol právoplatnosť až po vydaní rozhodnutí prvostupňového orgánu verejnej správy i žalovaného. Pokiaľ teda orgány verejnej správy na skutočnosť, že žalobkyňa je rozvedená, neprihliadli, neporušili tým žiadne ustanovenie právneho predpisu. Navyše, z administratívneho spisu nevyplýva, že by žalobkyňa o uvedenej skutočnosti, že dňa 27.06.2023, t.j. niekoľko dní pred vydaním prvostupňového rozhodnutia, bolo rozhodnuté v konaní o rozvod jej manželstva, upovedomila prvostupňový orgán verejnej správy a neurobila tak ani v odvolacom konaní. Uvedená námietka nebola preto dôvodná.

57. Ako nedôvodnú posúdil správny súd aj námietku žalobkyne, že rozhodnutia boli vydané na základe neúčinného právneho predpisu, a to ust. § 120 ods. 2 písm. g) Zákona o pobyte cudzincov v znení účinnom do 05.03.2019, pretože táto námietka nemá oporu v odôvodnení preskúmaných rozhodnutí. Skutočnosť, že žalovaný (i prvostupňový orgán verejnej správy) nedostatočne odôvodnili svoje rozhodnutia, keď uviedli len odkaz na negatívne stanovisko SIS k dlhodobému pobytu žalobkyne na území Slovenskej republiky, sama osebe nepredstavuje aplikáciu neúčinného právneho predpisu (žalobcom označeného § 120 ods. 2 písm. g) Zákona o pobyte cudzincov v znení účinnom do 05.03.2019) orgánmi verejnej správy. Nedostatočné odôvodnenie preskúmaných rozhodnutí má za následok ich nepreskúmateľnosť. Správny súd považuje za potrebné poukázať na systematické zaradenie ustanovenia § 120 v Zákone o pobyte cudzincov v Šiestej časti označenej ako Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia, ktoré ustanovenie upravuje vzťah k Správnomu poriadku, pričom v zmysle odseku 1 cit. ust. § 120 sa na konanie podľa tohto zákona vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní (t.j. Správny poriadok), ak nie je v tomto zákone alebo osobitnom predpise ustanovené inak. Odsek 2. žalobkyňou označeného ust. § 120 Zákona o pobyte cudzincov v znení účinnom do 05.03.2019 obsahoval úpravu náležitostí odôvodnenia rozhodnutia (odlišne od ustanovení § 46 a 47 Správneho poriadku) tak, že prvostupňový orgán verejnej správy v odôvodnení rozhodnutia v prípadoch uvedených pod písm. a) až i) uvedie iba skutočnosť, že ide o bezpečnostný záujem Slovenskej republiky. Strata účinnosti ust. § 120 ods. 2 Zákona o pobyte cudzincov dňom 06.03.2019 znamená, že prvostupňový orgán verejnej správy v prípade zamietnutia žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu podľa § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov pri odôvodňovaní rozhodnutia neuvedie už iba skutočnosť, že ide o bezpečnostný záujem štátu, ale v prípade, ak z podkladov zistí, že existuje dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny (v tomto prípade žalobkyňa) ohrozí bezpečnosť štátu a žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu zamietne s poukazom na cit. ust. § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov, je povinný v rozhodnutí (a to vzhľadom na § 46 a 47 Správneho poriadku v spojení s § 120 ods. 1 Zákona o pobyte cudzincov i Nález Ústavného súdu SR sp. zn.

PL. ÚS 8/2016) okrem skutočnosti, že ide o bezpečnostný záujem SR, uviesť podstatné dôvody nesúhlasného stanoviska SIS (pri zachovaní utajovaných skutočností, t.j. ak z dôvodu bezpečnosti štátu nemožno dotknutej osobe oznámiť presne a úplne dôvody tvoriace základ rozhodnutia orgánu verejnej správy). V takomto prípade orgány verejnej správy musia oboznámiť žalobkyňu aspoň s podstatou dôvodov, ktoré viedli k zamietnutiu jej žiadosti o dlhodobý pobyt a tieto musia uviesť aj v odôvodnení svojich rozhodnutí tak, aby rozhodnutia spĺňali požiadavky zákona (Správneho poriadku) na náležité odôvodnenie rozhodnutia, ako aj požiadavky vyplývajúce z Ústavy SR, Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a s prihliadnutím na cit. Nález Ústavného súdu SR. Nezodpovedá požiadavke náležitého odôvodnenia rozhodnutia orgánu verejnej správy také odôvodnenie, z ktorého nie je možné zistiť, resp. identifikovať aspoň podstatu dôvodov nesúhlasného stanoviska. Tak, ako už bolo vyššie konštatované, v preskúmvanej veci teda nedostatok náležitostí preskúmvaných rozhodnutí má za následok ich nepreskúmateľnosť, nemožno však konštatovať aplikáciu neúčinného právneho predpisu orgánmi verejnej správy.

58. Správny súd k tvrdeniu žalobkyne v správnej žalobe, že len výlučne formálne dôvody jej bránia, aby namietala aj vydanie rozhodnutia orgánom, ktorý na to nebol zo zákona oprávnený (s argumentáciou, že žiadosť žalobkyne o dlhodobý pobyt bola zamietnutá Slovenskou informačnou službou, keďže nesúhlasné stanovisko SIS, neobsahujúce podstatu dôvodov tohto stanoviska, nekriticky prevzali orgány verejnej správy) uvádza, že podľa obsahu sa nejedná o námietku, ale o prezentáciu názoru žalobkyne. Nie je sporné, že preskúmvané rozhodnutia boli vydané príslušnými orgánmi verejnej správy (prvostupňový orgán verejnej správy bol miestne a vecne príslušný na konanie vo veciach pobytu cudzincov na území SR podľa § 125 ods. 1 Zákona o pobyte cudzincov, žalovaný bol odvolacím orgánom v zmysle § 58 ods. 1 Správneho poriadku).

59. Správny súd pre úplnosť uvádza, že žalobkyňa v správnej žalobe žiadala spojenie prejednávanej veci s vecou vedenou na tunajšom súde pod sp. zn. 5S/52/2023, ktorej predmetom bola správna žaloba podaná žalobcom: I. J. A. (otcom žalobkyne) proti žalovanému: Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Banská Bystrica o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného vo veci zamietnutia žiadosti žalobcu o udelenie dlhodobého pobytu z dôvodu, že existuje dôvodné podozrenie, že ako štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní uviedol, že na predmetnom návrhu na spojenie vecí netrvá, preto správny súd o tomto návrhu nerozhodoval, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že v označenej veci sp. zn. 5S/52/2023 už Správny súd v Banskej Bystrici rozhodol Rozsudkom sp. zn. 5S/52/2023 zo dňa 10. apríla 2025.

60. Aplikujúc závery vyslovené v Náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 17/2022 zo dňa 13.12.2023 bolo nevyhnutné, aby orgány verejnej správy primeraným spôsobom, zohľadniac nevyhnutný dôverný charakter spravodajských a operatívnych informácií, oboznámili žalobkyňu aspoň s podstatou dôvodov, na základe ktorých bol stanoviskom Slovenskej informačnej služby vyslovený nesúhlas k udeleniu dlhodobého pobytu žalobkyne na území SR, a to za účelom jej zachovania práva na spravodlivý proces a zabezpečenie toho, aby sa žalobkyňa mohla v konaní účinne brániť.

61. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti správny súd rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy, zrušil podľa § 191 ods. 1 písm. c), d), e), f) a g) SSP a v zmysle § 191 ods. 4 SSP vec vrátil prvostupňovému orgánu verejnej správy na ďalšie konanie. V ďalšom konaní prvostupňový orgán verejnej správy opätovne rozhodne o žiadosti žalobkyne o udelenie dlhodobého pobytu na území SR a vysporiada sa so všetkými rozhodnými skutočnosťami potrebnými pre vydanie rozhodnutia tak, ako bolo vyššie uvedené. Orgán verejnej správy svoje rozhodnutie náležite odôvodní tak, aby spĺňalo základné požiadavky stanovené v § 47 ods. 3 Správneho poriadku s prihliadnutím aj na ust. § 54 ods. 2 písm. b) v spojení s § 2 ods. 1 písm.) Zákona o pobyte cudzincov a povinný rozsah odôvodnenia vyplývajúci z v tomto rozsudku citovaných Nálezov Ústavného súdu SR. Prvostupňový orgán verejnej správy je teda povinný v odôvodnení svojho rozhodnutia poskytnúť súhrnné a všeobecné informácie, z ktorých pri svojom rozhodnutí vychádzal, bez toho, aby ich konkretizoval, avšak tak, aby bolo dostatočne zrejmé a preskúmateľné, ako tieto informácie spracoval a vyhodnotil za účelom rozhodnutia v otázke udelenia dlhodobého pobytu žalobkyne na území Slovenskej republiky, náležite pritom zohľadňujúc aj dosah na jej súkromný a rodinný život. V prípade, že v konaní zistí, že žalobkyňa predstavuje pre Slovenskú republiku bezpečnostné riziko, v prípustnej miere ozrejmi aspoň všeobecné informácie o aktivitách zo strany žalobkyne, v ktorých tvrdené bezpečnostné riziko má spočívať.

Vysloveným právnym názorom v rozhodnutí správneho súdu je orgán verejnej správy v ďalšom konaní viazaný (§ 191 ods. 6 SSP).

62. O trovách konania rozhodol správny súd podľa § 167 ods. 1 SSP, podľa ktorého správny súd prizná žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania, ak mal žalobca vo veci celkom alebo sčasti úspech. Žalobkyňa bola v konaní plne úspešná, a preto jej správny súd priznal nárok na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni trovy konania, o ktorých výške rozhodne správny súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP).

63. O trovách spojených s tým, že žalobkyňa konala vo svojom materinskom jazyku, rozhodol správny súd tak, že ich znáša štát, a to v súlade s § 54 ods. 2 SSP, ktoré je odzrkadlením ústavného práva žalobkyne na tlmočníka v prípade, ak vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa vedie konanie (§ 47 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky).

64. Toto rozhodnutie prijal senát správneho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú môže podať účastník konania, ak bolo rozhodnuté v jeho neprospech (§ 442 ods. 1 SSP).

Kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia Správneho súdu v Banskej Bystrici oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP).

Kasačná sťažnosť sa podáva na Správnom súde, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal (§ 444 ods. 1 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený krajský súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť:

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

Kasačnú sťažnosť je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.